

Gå på plankan!

Text: Tony Johansson

Longboards var det självklara brädvalet för surfare före shortboardrevolutionen på 70-talet. Innan de korta brädorna tog över i popularitet fanns bara surfare. Efter revolutionen fanns plötsligt shortboardsurfare och longboardsurfare. I det paradigmskifte som utveckling och förändring kan föra med sig förkastades snabbt longboards. Det var plötsligt nästan otänkbart för en surfare att dyka upp på något populärt surfspot med en bräda över 9 fot utan att få utstå förödmjukelse (om det inte rörde sig om en big wave gun på Waimea). Longboardsurfing fick istället stämpeln att vara tradition och kultur, men definitivt inte utvecklande, spännande eller coolt. Att longboards skulle göra en ordentlig comeback i line-ups världen över i framtiden var lika otänkbart som att häst och vagn skulle börja trafikera de nyasfalterade motorvägarna. Men så blev det. Idag finns longboardsurfare på de flesta kända surfspots. I USA är 40-50 procent av brädförsäljningen longboards. Vad betyder då detta? Har det blivit en ny revolution i det tysta? Har gränserna mellan shortboardsurfare och longboardsurfare suddats ut? Är vi bara surfare igen? Ha, ha, ha, ho, ho, ho, nej du! Så enkelt är det förstås inte.



Jens Holmer | CDB Biarritz - Frankrike
FOTO: Surfakademin



Peter Sahlberg | Costa Rica
FOTO: Surfakademin



Peter Sahlberg | Maldiverna
FOTO: Fredrik Jönsson - Xtravel / Surfakademin



FOTO: Surfakademin



Longboards vs shortboards. Longboardsurfare vs shortboardsurfare. Noserides vs arials. Joel Tudor vs Mick Fanning. Utveckling och revolutioner har definitivt inte minskat människans behov av att kategorisera sin omvärld för att skapa mening och förståelse. Vi som surfare gör det hela tiden. Vi inte bara kategoriserar utan är även framgångsrika i att skapa motsatsförhållanden. Ett av de tydligaste och mest etablerade exemplen på detta är förstås bedömningen av varandra baserat på vilken brädlängd som används. Att benämnas som surfare räcker inte idag. Det skapar förvirring och osäkerhet. Antingen är du longboardsurfare eller shortboardsurfare. Bodyboarders, kajaksurfare och S.U.P.-surfare får ursäkta. Ni har hamnat utanför surfarens komfortzon vad gäller att skapa mening och förståelse av vad som karaktäriserar surfing. Vad sysslar de andra med egentligen? Är de ens surfare? Förvirring. Åter till verkligheten. Annars kommer den här artikeln bli riktigt jobbig för mig att skriva och lika jobbig för någon att läsa.

Att surfa longboard är fortfarande både bokstavligt och konsekvensmässigt att gå på plankan. Mycket av den traditionella stilen med cross-steps och noseriding finns kvar sedan svunna tider. Du rör dig fram och tillbaka på brädan när du följer vågen. Shortboardsurfarnas manövrar har trots det haft ett stort inflytande på hur longboards surfas idag. En progressiv inställning till hur brädor över 9 fot kan surfas har gjort att de flesta svängar och tricks genomförs av skickliga surfare oavsett brädlängd. Skillnaden som finns kvar idag handlar om känslan och stilen olika brädtyper ger surfaren snarare än vad som är genomförbart.

Surfindustrin och media exponerar nästan uteslutande bara de proffssurfare som använder shortboards. Detta skapar de preferenser som gemene surfare har om stil och vad som är inspirerande surfing. Folk i allmänhet och de som vill börja surfa uppfattar självklart signalerna och skapar sin bild av hur surfing ska vara. För den talangfulla surfaren som väljer en karriär på en longboard blir det verkligen att gå på plankan jämfört med sina bröder med kortare längd under fötterna. Att leva som professionell longboardsurfare är en kamp för hyra och mat. Till och med världsmästare som Colin McPhillips har problem med att få sponsorer och mediauppmärksamhet. Trots dessa förutsättningar har longboardsurfing alltså kommit tillbaka för att stanna och ökar i popularitet. Det finns flera orsaker till detta. Funktionalitet är en viktig faktor. Många har idag testat olika korta brädor i små vågor men konstaterar att det är svårt att överträffa longboardens egenskaper

när det är 1-2 ft. Utvecklingen av mer lätthanterliga moderna longboards har sedan ökat intresset då de lämpar sig till att surfa i allt från små beachbreaks till stora tubande rev. En annan viktig orsak är att fler personer börjar surfa när de är över 30 år. Denna stora grupp nyblivna surfare vänder sig inte lika naturligt till små och tunna shortboards som tonåringar. De ser funktionaliteten i stora brädor. Retrotrender och vilja att uttrycka sig med andra medel än det som anses mainstream gör att unga surfare ibland annat Kalifornien, Australien och Japan dras till old school longboards. De skapar en fräschhet inom traditionell longboarding som kommer att ha stor betydelse för hur surfing yttrar sig i framtiden. Det var hang ten då, det är hang heels nu.

Så vad vill jag ha sagt här? Att longboards är för surfare över 30? Att shortboardsurfing får för mycket mediauppmärksamhet? Nej inte alls! Däremot vill jag uppmärksamma att det som surfare finns massor av möjligheter att öka bredden av upplevelser på vågorna. Att testa olika brädor och stilar är ett lättillgängligt sätt att utforska surfingens olika nyanser. Må hända att det kan skapa känslor av förvirring, osäkerhet och kanske även ibland en dos förödmjukelse. Finns det förebilder att luta sig mot då? Kända frisure surfare som till exempel Dave Rastovich, CJ Nelson, Rob Machado, Beau Young och Dan Malloy visar att de gärna surfar olika typer av brädor och experimenterar med stilar. Köp någon ny DVD med dessa herrar och inspireras.

Joel Tudor som är en av de främsta surfarna genom tiderna förknippas alltid med longboards men säger: "I'm an all sort of boards person. I choose board depending on my mood and the conditions. I'm just a surfer man." Ett öppet sinne och känslan av att vara obegränsad kan bli en revolution för din surfing. Att bara vara surfare är skönt. Prova att gå på plankan då och då.

Tony Johansson, surfare från Varberg, kroppslängd 5'8, brädlängd 5'6 och 9'5, bodysurfar och S.U.P:ar ibland. Efter en total förödmjukelse paddlar han dock aldrig kajak i vågor igen.





Jensa & Peter Sahlberg | Biarritz
FOTO: Daniel Månsson



Peter Sahlberg | Maldiverna
FOTO: Fredrik Jönsson - Xtravel / Surfakademin

Nine feet no less

Som med all surfing finns det inga rätt eller fel – både klassisk longboard som handlar om att glida med stil, cross-step och noserides samt progressiv longboard som är en mix mellan klassisk stil och radikala shortboardmanövrar har båda sin fördelar och berättigade plats.

Vad är en longboard?

För att en surfbräda ska klassificeras som longboard måste den vara 9 fot eller längre – precis som många longboard-varumärken såsom Nine Plus och Nine Feet No Less anger. Neo-fundamentalister drar det ännu längre när de hävdar att brädan måste vara minst 9'4 fot för att klassificeras som en klassisk noserider. Daniel Creignou som driver Daniel's Longboards i Biarritz, en av Europas mest välrenommerade retrobrädshapers, anser vidare att det självfallet ska vara single fin och då glassad on (fastglasade) för maximal känsla. Med en klassisk single fin – platt rocker, mycket volym i nosen och mjuka rails - karaktiseras surfingen av att ligga högt och tight, gå fram på nosen och hänga kvar så långt det bara går. Och stil kommer såklart först i alla lägen. Klassisk longboarding lämpar sig bäst på långsammare och böljande vågor som födelseplatsen för surfing i Europa - Côte des Basques i Biarritz.

Vad är skillnaderna mellan klassisk longboard och performance longboard?

En hi performance longboard är tunn och smal, mycker rocker i både nos och tail, betydande konkav, vassa rails i tailen och har antingen en 2 + 1 fen set-up alternativt progressiv thruster fen set-up. Noserides underlättas med centerfena, medan radikala manövers förenklas med en thruster set-up. Progressiv longboarding kombinerar klassiska manövers som hang ten med floaters, round house cutbacks och mycket tid i tuben. För att svänga runt en klassisk noserider måste bakfoten vara placerad i linje med center-fenan, men med mer rocker i nosen går det även att svänga runt när du står längre fram på brädan – men oavsett - ju längre bak på brädan du står desto lättare är det att manövrera brädan progressivt. Europas mest kända hi performance longboard shaper är Lufi i Portugal men även svenska Nord tillverkar allt vassare longboards.

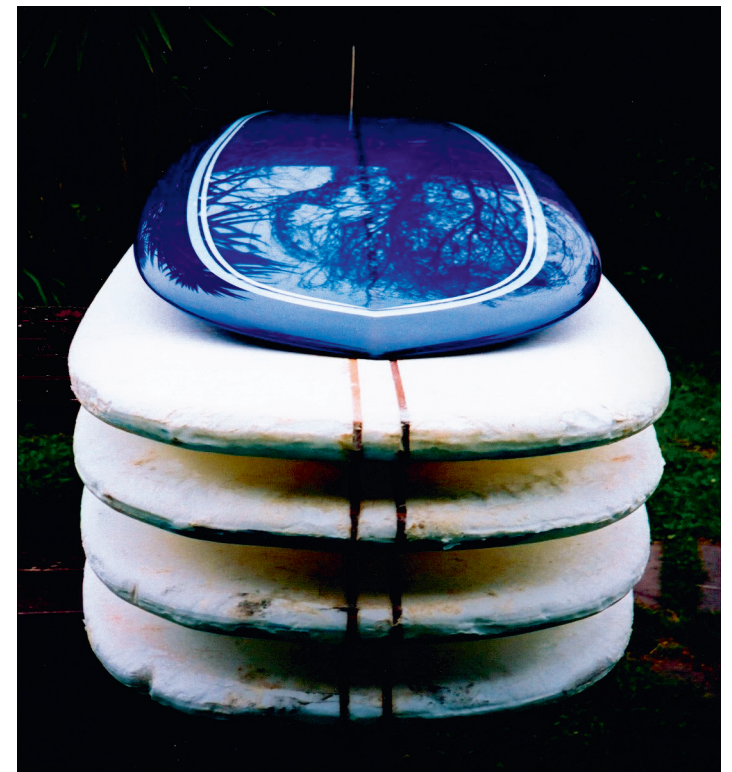
Epoxy vs. fiberglas?

Det är omöjligt att förneka plastbrädornas framväxt sedan början av 2000-talet. Surftech leder utvecklingen tillsammans med mindre shapers som arbetar med custom made epoxy, som performance-mässigt nästintill har samma känsla som polyesterbrädor. Utan att ta ställning – så är surfing en konstform och hantverket att tillverka en bräda måste beaktas. Självfallet är det en avsevärd skillnad att inte bara fysiskt utan även känslomässigt surfa på en bräda som är framställd av mänskliga händer i alla steg jämfört med pop-outs från Thailand. Generellt är epoxy-brädor aningen stiffera men har bra prestanda så länge förhållandena är cleana men vid stökiga förhållanden fallerar den mindre dynamiska epoxybrädan jämfört med en mer levande fiberglasbräda.



Epoxy har sina fördelar i hållbarhet vilket är särskilt viktigt för nybörjare som tenderar att dinga brädan. Även erfarna longboardare har under de senaste åren gått över till att köra epoxy. För de som reser mycket är hållbarheten också en fördel med tanke på hur longboards behandlas av flygbolagen.

Peter Sahlberg | Surfakademin



På bilderna ovanför: Daniel Creignous longboards
Se fler av Daniels mästerverk på :
www.danielslongboards.com

Luffis performance longboards hittar du på:
www.lufi.online.pt

och mer info om Surfakademin på:
www.surfakademin.se